

İşkolunun en büyük sendikası bir kez daha Tez-Koop-İş!

*Dayanışmamızı güçlendiren, örgütlülüğümüzü büyüten,
sınıf bilinciyle hareket ederek sendika çatısı altında
birleşen tüm üyelerimize, yöneticilerimize ve
çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.*

Birlik, mücadele ve dayanışma ile...

Ekonominin ve Emeğin Nabzı

Küresel sıcaklıklar rekordan rekora koşuyor!

Ağustos 2024

Sayı: 2

TÜİK'in eli emekçinin cebinde!

Vergi paketinin vergi adaleti ile alakası yok!

Ya işsiz kalacaksın ya da açlık sınırının altında çalışacaksın!

Asgari ücret günden güne eriyor!

Cüzdanlar boş, kartlar ekside!

Cari açığındaki daralma ekonomik durgunluk belirtisi

Adaletsiz gelir bölüşümü yaşamı felç ediyor!

Küresel sıcaklık rekoru kırıldı!

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI

TÜRKİYE TİCARET, KOOPERATİF, EĞİTİM, BÜRO ve GÜZEL SANATLAR İŞÇİLERİ SENDİKASI

ENFLASYON

TEMİMİZ AYI ENFLASYON ORANLARI

YILLIK ENFLASYON (%)	
TÜİK	61,78
ENAG	100,88
AYLIK ENFLASYON (%)	
TÜİK	3,83
ENAG	5,91
YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ (Yİ-ÜFE) (%)	
YILLIK	47,55
AYLIK	1,94

Türkiye hem tüketici fiyat enflasyonunda hem gıda ve enerji hem de konut fiyatları enflasyonunda **OECD birincisi**.

Merhaba, ben Bilgine. Size kavramlar konusunda yardımcı olacağım. Özellikle ekonominin kimi kavramları bize çok uzak ve anlaşılmaz geliyor. Bu nedenle ekonomi ile ilgili konuşmayı kolayca uzmanlara bırakıyoruz. Oysa öğrenmek mümkün! Çünkü ekonomide yazılan ve konuşulan bizim kendi HİKAYEMİZ!

Enflasyon Nedir?

Bilgine: Tüketici fiyatlarının sürekli olarak yükseldiği, bunun sonucunda paranın satın alma gücünün düştüğü, düşük gelirli insanların daha da yoksullaşmasına neden olan bir ekonomik olgudur.

TÜİK'in eli emekçinin cebinde!

TÜİK enflasyon oranını hesaplar-ken bazı madde ve hizmet fiyatlarını olduğundan çok daha düşük gösteriyor. Mesela Haziran ayında uzman doktor muayenesinin 34 TL, yurt ücretinin 457 TL, kiranın 5.845 TL, beyaz peynir fiyatının 147 TL ve yumurta fiyatının 2,5 TL olarak hesaba katıldığı ortaya çıktı.

TÜİK'in bu manipülasyonunun başlıca iki nedeni var. **İlki**, "enflasyonla mücadelenin başarı ile yürütüldüğü" biçimindeki iktidarın söyleminin desteklenmesidir. Böylece TÜFE düşecek ve halk enflasyonun daha da düşeceği beklentisine girerek daha az harcama yaparak enflasyonun düşüşüne katkı sağlayacaktı. Bu şekilde bir iki yıla kadar reel ücretleri de dolaylı olarak artmış olacak ve geçim sıkıntısı da bitecekti. Bu yolla iktidar asgari ücrete Temmuz'da neden zam yapmadığının da gerekçesini oluşturmaya çalıştı. **İkincisi**, yılın ikinci yarısından itibaren geçerli olmak üzere memurlara ve tüm emeklilere verilecek ücret artışları ile ilgilidir. İktidar ücret artışlarını olabildiğince düşük tutmaya çalışmaktadır.

Enflasyonu düşük göstererek halkı ikna edemeyeceğini kavrayan iktidar, son olarak emekli ücretlerine yeterli zammın yapılmamasının nedeninin belediyelerin SGK'ya olan prim borçları olduğu söylemine sarıldı. Bu borçların çok büyük bir kısmının AKP'li eski yönetimlerden ve kayyumlardan kaynaklan-

dığı gerçeğini unutturarak muhalefetin yönetimindeki belediyeleri emekli maaşlarına zam yapılmamasının sorumlusu olarak gösteriyor.

Ayrıca iktidar, "enflasyon düştükçe reel ücretler artacak böylece halk yılın geri kalan kısmında rahatlayacak" derken de gerçeği söylemiyor. Çünkü enflasyonun düşmesi demek fiyatların düşmesi değil, fiyat artışlarının yavaşlaması demektir. Yani özellikle de gıda başta olmak üzere zorunlu mal ve hizmetlerin fiyatları (daha küçük oranlarda da olsa) artmaya devam edecektir.

Enflasyonun yükselmesinde tüketici talebinden ziyade, kurdaki yükselişin ve kâr marjlarının aşırı biçimde artmasının asıl etkenler olduğu ortaya çıktı. Bu nedenle de talebi kısımaya yönelik kemer sıkma politikaları enflasyonu beklediği gibi düşürmeyeceği gibi, ekonomiyi durgunluğa sokarak, işsizlik ve yoksulluğun daha da artmasına neden olacaktır.

Bunun yerine, enflasyonist sarmalları önlemek ve geçici maliyet artışlarından kaynaklanan sosyal ve ekonomik zararı hafifletmek; etkin fiyat kontrolleri uygulamak ve düşük gelirli için "Temel Gelir Güvencesi" gibi gelir destekleri sağlamak, yeniden kamulaştırmalara gitmek ve gerçek bir vergi reformu yapmak (örneğin sadece çok zenginlerden alınacak artan oranlı bir servet vergisi uygulamak) gereklidir.

Vergi paketinin vergi adaleti ile alakası yok!

Türkiye'de adil bir vergi sistemi mevcut değildir. Meclis'te kabul edilen ve "Vergi Paketi" olarak da bilinen kanun teklifi de bu adaletsizliği gidermedi. Paket önceden basına sızdırıldı. Böylece pakette yer alan kimi maddeler daha Komisyona gelmeden çıkartıldı.

Böylece paket asıl olarak % 15 oranında "küresel asgari kurumlar vergisi" ve yerli şirketler için % 10 oranında "asgari kurumlar vergisi" düzenlemeleri ve bazı istisna ve muafiyetlerin kapsamının daraltılmasıyla ve bazı cezaların arttırılmasıyla sınırlı kaldı.

Kanun teklifinin gerekçesinde; "vergi gelirlerinin artırılması, kayıt dışılığı azaltmak, vergiye uyumu arttırmak ve vergide adaleti sağlamak" gibi ifadeler yer alsa da, teklifte özellikle vergi adaletini sağlamaya dönük dişe dokunur bir düzenleme söz konusu olmadı.

Bu sene milli gelir içindeki payı rekor seviyeye ulaşması beklenen Bütçe Açığı 2,7 trilyon TL oldu. Bütçe açığını kapatmak için büyük miktarlarda yapılması planlanan borçlanmanın yanı sıra vergi gelirlerinin de artırılması hedefleniyordu. Ancak TBMM'de kabul edilen paket ancak 150-200 milyar TL'lik bir artış sağlayacak. Hedeflenen rakam tam olarak toplansa bile bütçe açığını kapatma ihtimali yok.

İmtiyazlar devam ediyor

Kanundaki yerli şirketlere asgari %10 kurumlar vergisi uygulanacağı yönündeki düzenleme devletin bugüne kadar kurumlardan yeterli vergi almadığının itirafını oluşturuyor. Ayrıca şirketlere vergi yükünü tüketici ve işçilere yansıtma olanağı sunuyor. Benzer şekilde iktidara yakın vakıf ve derneklere sağlanan imtiyazlar devam ediyor.

Zengin daha da zenginleşiyor

Genel olarak ifade edildiği gibi "çok kazananın çok, az kazananın az vergi almak" ya da "dolaylı vergilerin payını azaltmak" vergi adaletini sağlamak için yeterli değildir. Zira az kazançlar genelde "alın teri" ile elde edilmiş ücret ve maaşlardan oluşurken, çok kazançlar alın teri harcamadan elde edilen kârlardır, rantlardır, faizlerdir. Yani sermaye gelirleri ve servetlerdir. Nitekim geçen yıl zenginlerin servet-

lerindeki artış TL cinsinden %157'leri, dolar cinsinden %63'leri aştı.

Bu yüzden de emekçilerin üzerindeki vergi yükünün sermayeye ve özellikle büyük servet sahiplerinin üzerine kaydırılması sosyal adaletin bir gereğidir.

Ne yapmalı?

Bunu hayata geçirebilmek için **öncelikle**, sadece çok zenginlerden, kalıcı ve artan oranlı bir 'servet vergisi' alınmalıdır. **İkinci olarak**, gelir vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı artırılmalıdır. Bu yapılırken emekçilerin vergisi arttırılmamalıdır. Tersine, gelir vergisi tarifelerinin en üst vergi dilimine denk düşen vergi oranı % 65'e kadar (kademeli olarak) yükseltilmelidir. Bunun için tarife 6-7 basamaklı düzenlenmelidir. En alttaki gelir dilimine denk düşen oran ise % 10'a düşürülmelidir.

Ayrıca gelir vergisi oranlarına karşılık gelen gelir dilimleri gerçekçi bir biçimde yükseltilmelidir. Ücretlilerin gelir vergisi hesaplanırken vergiden değil, "matrahtan indirim" yöntemiyle geçilerek, ücretlerin yılın ikinci çeyreğinden itibaren bir üst vergi dilimine maruz bırakılarak gelirlerinin azaltılması önlenmelidir. Nitekim 2000 yılında gelir vergisi tarifelerinin ilk dilimi bir aylık brüt asgari ücretin 21 katı iken bugün 5,5 katına kadar düştü. Öyle ki bugün ortalama 60.000 TL brüt ücret ya da maaş ile çalışan bir yurttaş gelir dilimindeki adaletsizlik yüzünden bu yıl için 42.240 TL daha fazla gelir vergisi ödeyecektir.

Vergi düzenlemeleri ne kadar adil yapılırsa yapılsın bu düzenlemeler kamu harcamalarından bağımsız olarak yapılmamalı, öncelikle kamu harcamaları adaletli bir biçimde dağıtılmalı ve halkın bütçeyi etkin bir biçimde denetlemesi anlamına gelen 'Bütçe Hakkına' saygı gösterilmelidir. Ayrıca, vergiler ikincil bölüşümün en temel aracıdır. Ancak asıl adaletsizlik birincil bölüşüm sırasında yapılmaktadır. Bu yüzden de emekten yana vergi düzenlemeleri yapılırken, mutlaka asgari ücret yaşanılabilir bir ücret düzeyine yükseltilmeli ve emeklilerin maaşlarına yeterli zamlar yapılmalıdır.

VERGİLEMEDE ADALET

ZORUNLU TÜKETİM	KDV (%)	ÖTV (%)	DİĞER
ELEKTRİK	20	5	%2 TRT PAYI
DOĞALGAZ	20	0,0747	
SU	1		Atık Su %10+ÇTV 0.24 TL-0.32 TL
BENZİN-MOTORİN	20		Litre başına 9.61 TL-11.84 TL
ET-SÜT	1		
GÜBRE-HAYVAN YEMİ	1		
TÜTÜN MAMÜLLERİ			%45-57
EĞİTİM-SAĞLIK	10		
LÜKS TÜKETİM			
PIRLANTA	0	0	0
KÜLÇE ALTIN	0	0	0
YAT-KOTRA	20	0	0

İŞÇİLERİN ÜZERİNDEKİ VERGİ YÜKÜ

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) 2023 yılında ve 38 ülkeyi kapsayan verilerine göre; üye bir ülkenin ortalama ücretli, çocuksuz ve bekar bir işçinin gelir ve sosyal güvenlik primlerinden oluşan ortalama vergi yükü (brüt ücret içindeki % pay olarak) %34,8. Buna işçinin ödediği katma değer vergisi (KDV) payı da katıldığında bu oran %40,1'e yükselir. İki çocuklu evli bir işçi bu yük %25,7'ye düşüyor.

Türkiye'de ise çocuksuz bekar bir işçinin vergi yükü %38,4 KDV dahil edildiğinde bu %41,7 oluyor. Türkiye'de işçinin evli ve çocuklu olması vergi yükünü hafifletmiyor

Vergi Yükü Nedir?

Bilgine: Toplam ve bireysel vergi yükü olarak tanımlanır. Toplam vergi yükü bir ekonomideki toplanan vergilerin GSYH içindeki payını, bireysel vergi yükü ise bireyin ödediği vergilerin geliri içindeki payını gösterir. Vergi yükünün dağılımını görebilmek için asıl olarak bireysel vergi yüküne bakılması gereklidir.

İSTİHDAM ve İŞSİZLİK

İşsizlik Oranı (Dar) (Mayıs ayı)	% 8,4
İşsizlik Oranı (Kadın) (Mayıs ayı)	% 11,0
İşsizlik Oranı (Erkek) (Mayıs ayı)	% 7,0
İstihdam Oranı (Mayıs ayı)	% 50,0
İstihdam Oranı (Kadın) (Mayıs ayı)	% 33,0
İstihdam Oranı (Erkek) (Mayıs ayı)	% 67,3
Sendikah İşçi Sayısı (Temmuz ayı)	2.512.330
Sendikah İşçi Oranı (Temmuz ayı)	% 14,80
Sendikah İşçi Oranı (Kamu)	% 80,71
Sendikah İşçi Oranı (Özel)	% 7,38
Toplu İş Sözleşmesi Kapsamındaki İşçi Sayısı	2.207.920
Toplu İş Sözleşmesi Kapsamındaki İşçi Oranı	% 13,47
Kapanan İşyeri Sayısı (Haziran ayı)	2.096
Kodem Tazminatı Tavanı (TL) (1 Temmuz - 31 Aralık 2024)	41.828,42

KAYNAK: TÜİK

2024'ün ilk 6 ayında hayatını kaybeden işçi sayısı	878
2024'ün ilk 6 ayında hayatını kaybeden çocuk işçi sayısı	33
2024'ün ilk 6 ayında hayatını kaybeden sigıncı/mülteci/göçmen işçi sayısı	33
2024'ün ilk 6 ayında hayatını kaybeden işçilerden Ticaret, Büro, Eğitim, Sinema işkolunda çalışanların sayısı	41
Haziran ayında hayatını kaybeden işçi sayısı	137
2024'ün ilk 6 ayında kadın cinayetleri	205
2024'ün ilk 6 ayında şüpheli kadın ölümleri	117

KAYNAK: İSİG-

KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURACAĞIZ PLATFORMU

Dar tanımlı işsizlik

Bilgine: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son 4 hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişileri anlatır. İşsizlik oranı, işsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

Geniş tanımlı işsizlik

Bilgine: Dar tanımlı işsizliğe; iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar, iş bulma ümidi olmayanlar, eksik istihdam edilenler, mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, emeklilik ve çalışmaz halde olma gibi nedenlerle iş aramasa da işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerin eklenmesiyle oluşan işsizliktir.

Ya işsiz kalacaksın ya da açlık sınırında çalışacaksın!

TÜİK'in açıkladığı işsizlik oranının dar tanımlı işsizliği yansıttığı; geniş tanımlı işsizliğin ise yüzde 25'i aştığı Türkiye, OECD ülkeleri arasında da en düşük istihdam oranına sahip ülke konumunda.

Sendikal hareket kan kaybetmeye devam ediyor!

Temmuz 2024 İşçi sendika üye istatistikleri yayımlandı. Türkiye genelinde sendikalaşma oranı Temmuz ayında Ocak ayına kıyasla yüzde 0,42 oranında düşerek % 14,80 oldu. Bu oran özel sektörde yüzde 7'ye kadar düşüyor. Sendika üyesi işçilerin yalnızca yüzde 23,1'i kadınlardan oluşuyor.

Diğeryandan 10 No'lu Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar işkolunda yer alan Tez-Koop-İş Sendikası işkolunun en büyük, Türkiye'nin de 6'ncı büyük sendikası konumunda. Sendikalaşmanın kamuda yoğunlaştığı görülüyor. Dolayısıyla emek sermaye çatışmasının / mücadelesinin sert bir biçimde devam ettiği özel sektörde sendikalaşma oranı yüzde 7'ler civarında. Sendikaların ve sendikal hareketin dayanışma olmadan bu mücadeleden zarar görmeden çıkması mümkün değil. En kısa zamanda acil bir emek cephesinin kurulması kaçınılmazdır. İş değişiyor, işçilik değişiyor, işçi değişiyor ve sermaye yeni paradigma'ya göre pozisyon alıyor. Değişen kapitalist üretim ilişkileri ekseninde sermaye lehine devlet de değişiyor. Buna karşın sendikalar değişmeden eski strateji ve taktiklerle mücadele ediyor/ettiğini sanıyor.

İş Cinayetleri, Sığıncı İşçi Ölümleri, Kadın Cinayetleri, Çalışan Çocuklar, Toplumsal Eylemler, Grev, Direniş, İş Bırakmalar

Sendikalaşma oranı düştükçe işçilerin milli gelirden aldığı pay da düşüyor

2024'ün ilk 6 ayında; 14 yaş ve altı 13 çocuk işçi, 15-17 yaş arası 20 çocuk/genç işçi, 18-29 yaş arası 175 işçi, 30-49 yaş arası 361 işçi, 50-64 yaş arası 215 işçi, 65 yaş ve üstü 52 işçi ve yaşını bilmediğimiz 42 işçi hayatını kaybetti.

İş cinayetlerinde yaşamını yitiren işçilerin yüzde 87'si sendikasız.

Grev Sayısı 16; Yüksek Hakem Tarafından Karara Bağlanan Toplu İş Sözleşmesi Sayısı 500!

6356 sayılı Kanuna göre toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde, işçilerin ekonomik ve sosyal durumları ile çalışma şartlarını korumak veya geliştirmek amacıyla yapılan grev, Türkiye'de yasal olan tek grev biçimi. Bunun dışında kalan grevler kanun dışı kabul ediliyor. Diğeryandan işçilerin yasaya uygun biçimde ilan ettikleri bir grev, ulusal güvenlik ve genel sağlık gerekçesiyle Cumhurbaşkanı tarafından ertelenebiliyor. Bu bağlamda grev hakkı fiilen de engellenebiliyor. Diğeryandan grevin yasaklandığı halde veya ertelendiği durumlarda erteleme sonuna uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülüyor.

Haziran ayında ülke genelinde ilan edilen grev sayısı 1 ile sınırlıyken 2024 yılının ilk altı ayında grev ilan eden 16 işyerinde grev sürüyor. Aynı dönemde 500 işyerinde ise toplu iş sözleşmesi Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlandı. Tarafların dahil olmadığı bir süreç sonunda Yüksek Hakem Kurulu tarafından verilen kararın kesin kabul edilmesi ve toplu iş sözleşmesi hükmü taşımasını bir irade gasbı olarak nitelemek mümkün.

Asgari ücret günden güne eriyor

Asgari ücret Ocak başında 612 € iken, bugünkü kurla 558,59 € düştü. Siyasi iktidar, asgari ücretle çalışanların feryatlarına kulaklarını tıkadı.

Almanya bizi çok kiskanyor! Nedeni ise şu: Çalışan nüfusun yaklaşık yüzde 50'sini bu kadar düşük ücrette çalıştırmayı nasıl başarıyorsunuz diye! Almanya'da çalışan gurbetçi Mehmet çalıştığı her saat için en düşük 13,58 € alırken, Türkiye'deki Mehmet aynı süre için 2,86€ alıyor.

TÜİK'in tartışmalı enflasyonuna göre de 6 aylık enflasyon artışı yüzde 24,73. Diğer bir ifade ile asgari ücret yüzde 24,73 eridi. Enflasyona göre olması gereken brüt asgari ücret 24.949,41. Yani asgari ücretli şu an 4.946,61 TL eksik alıyor.

Başka Bir Yol Var: Açlık Sınırında Değil, Yaşam Ücretinde Birleşelim!

Hayat her geçen gün pahalılaşırken asgari ücret yerinde sayıyor. Asgari ücret tespit yöntemi köklü bir değişikliği gerektiriyor. Asgari ücret içeriği ve düzeyi bireyin ailesi ile birlikte sosyal ve kültürel yaşama tam anlamıyla katılabileceği yani insan onuruna yakışır bir yaşam sürebileceği bir "yaşam ücreti" şeklinde tespit edilmelidir. Asgari ücretin işe yeni giren vasıfsız ve tecrübesiz kişilerle sınırlı tutulması gereklidir.

İşe giriş ücreti olan asgari ücret genel ücrete dönüşme potansiyeline sahip. Asgari ücret ve asgari ücrete akraba ücretlerin oranı yüzde 60'lara dayanmış durumda. Asgari ücrete akraba ücret oranının artması işçi sınıfının ve örgütlerinin güç kaybının göstergesidir. Emek cephesi ve örgütleri asgari ücretin insan onuruna yakışır seviyesini savunurken, diğer emek ücretlerinin de asgari ücret girdabına kapılmasını önleyecek adımlar atmalıdır. Diğer emek ücretlerinin liyakat, kıdem, nitelik, bilgi, beceri vb. faktörlere göre belirlenmesi güçlü bir şekilde savunulmalıdır. Sınıfsal bir duruş sadece asgari ücretin seviyesini değil, asıl emek sürecinde biçimlenmesi gereken ücretlerin yükseltilmesini savunmalıdır. Zira emeğin verimliliği artıyor. Ancak, işçilerin yarattığı değer büyük bölümü kâr olarak patronlara, önemli

bir bölümü ise vergi biçiminde devlete gidiyor. Dahası yüksek enflasyon, işçilerin ürettikleri değerden aldıkları payı azaltmaya devam ediyor. Bu noktada gerçek ücret artışlarının ancak demokrasi, barış ve sınıf mücadelesini bir arada ele alan bir yaşam ücreti mücadelesi ile sağlanabileceği görülüyor.

İşsizlik Fonu işveren "arपालığına" döndü.

İşsizlik Fonu işverenlerin lehine kullanılmaya, diğer bir ifade ile sermayeye kaynak aktarma rezervine döndü. İŞKUR Haziran ayı İşsizlik Fonu güncel verilerine göre, fon varlığı yaklaşık 258 milyar TL. Fonun ana gelirleri %1 işçi, %2 işveren primleri ile %1 Devlet katkısından oluşuyor. Aşağıdaki tabloda Faiz ve diğer gelirler dikkate alınmamıştır. Sebebi de "Nimet-Külfet" dengesinin iyi anlaşılması. Mayıs 2024'te işverenlerden yaklaşık 8.milyar 180 milyon TL prim kesilmiş, buna karşın kesilen primin üzerinde yaklaşık 8 milyar 512 milyon TL geri aktarılmıştır. Haziran 2024 döneminde de işverenden kesilen yaklaşık 9 milyar 652 milyonken bunun 7 milyar 893 milyon (Yaklaşık %82'si) geri ödenmiştir. Dolayısıyla işsizlik dönemlerinde, yani emeği ile geçinenlerin "zor gün dostu" niteliğinde düşünülen İşsizlik Fonu, siyasi iktidar tarafından işverenlere kaynak aktarma mekanizmasına dönmüştür. Devleti yöneten siyasi iktidar burada sınıfsal tercihten de öte işçi sınıfının kaynağını işverene peşkeş çeken bir aygıtla dönüştürmüştür.

Türkiye'de İşsizlik yardımları 39 OECD ülkesi arasında, yapılan nakit yardımın 1 yıllık çalışmanın ardından elde edilen ücret içindeki payı açısından, % 10 ile ABD ve Macaristan'dan sonra en düşük üçüncü ülkesi konumundadır.

Ekonomik krizin günden güne derinleştiği Türkiye'de mevcut olumlu ekonomik büyüme göstergelerine karşın, 2024'ün son çeyreğinde negatif büyümenin gerçekleşme olasılığı yüksek görünüyor. Dolayısıyla ekonomik krizlerde emek cephesinin çok zarar görmesinin önüne geçilmesi İşsizlik Fonunun emeği ile geçineneler lehine aktif ve işlevsel bir şekilde kullanılmasıyla mümkün.

ASGARİ ÜCRET

Asgari Ücret karşılaştırması					
Ülke	Haftalık çalışma süresi (saat)	Aylık Brüt Asgari Ücret (Euro -€)	Yıllık toplam çalışma saati	Yıllık BrütAsgari ücret (gelir) toplamı	Saatlik ücret
Almanya	34,9	2.054,00	1.815	24.648,00	13,58
Türkiye	45	558,59	2.340,00	6.703,00	2,86

Ocak Asgari ücret	20.002,50 ₺
Olması gereken (+ %24,73 enflasyon)	24.949,11 ₺
Zarar	- 4.946,61 ₺

İşsizlik fonundan işçi ve işverenlere yapılan ödemeler (Bin TL) (Mayıs-Haziran 2024)		
	2024 Mayıs	2024 Haziran
GELİRLER (İŞÇİ-İŞVEREN)		
%1 işçi primi + %2 işveren primi + %1 devlet katkısı	16.358.080	19.303.248
GİDERLER		
İşçilere aktarılan		
İşsizlik ödeneği	3.345.886	2.631.071
İşverenlere aktarılan		
İşbaşı Eğitim Programları	1.980.082	2.017.962
Teşvik ve destek ödemeleri	6.532.086	5.875.048
Fon varlığı		257.964.200

Asgari Ücret Nedir?

Bilgine: Asgari ücret işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret.

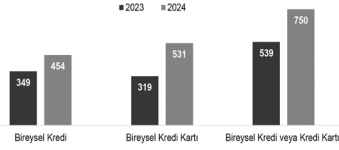
KUR - FAİZ BİREYSEL BORÇLANMA

DÖVİZ KURU	May.24	Haz.24
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (2003=100) %	61,54	61,9
Yİ-ÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (2003=100) %	93,92	94,3

KREDİLER	(Milyon TL)
İhtiyaç Kredisi	1.193.417
Konut Kredisi	448.295
Taşıt Kredisi	87.405
Kredi Kartı	1.457.334

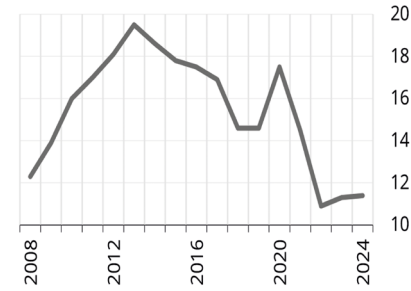
Tarih	May.24	Haz.24	Tem.24
İhtiyaç Kredisi Faiz %	75,93	75,56	76,92
Taşıt Kredisi Faiz %	40,80	39,05	55,36
Konut Kredisi Faizi %	44,98	44,16	44,26
Kredi Kartı Akdi Faiz	4,25	4,25	4,25
Gecikme Faiz Oranı %	4,55	4,55	4,55

Negatif Nitelikli Bireysel Kredi ve Kredi Kartı* (Ocak-Mayıs, bin kişi)

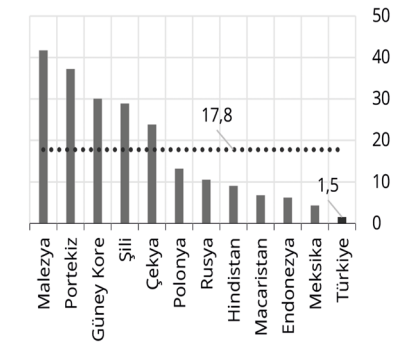
*Bireysel kredi ve bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişiler bir kez sayılarak hesaplanmıştır.

Grafik III.1.1: Türkiye'de Hanehalkı Borçluluğu (Borç/GSYİH, %)

Kaynak: BIS

Grafik III.1.3: Konut Kredilerinin GSYİH'ye Oranı (%)

Kaynak: IMF, Global Economy

Cüzdanlar boş, kartlar ekside

Türk Lirası'nın değer kaybı sürüyor. Başta dolar ve euro olmak üzere döviz kuru tüm sabit tutma çabalarına rağmen halen yükselme eğilimini koruyor.

Mevduat faizlerinde ve ihtiyaç kredisi faizlerinde düşüş yaşanırken konut kredi faizleri yatay seyrini sürdürdü. Taşıt kredi faizleri ise %21,41 puan yükselerek, 21 Haziran itibari ile %55,31 seviyesine yükseldi.

Tüketici kredileri içerisinde ihtiyaç kredisi talebi giderek büyüyor. Yüksek faiz oranlarına rağmen İhtiyaç kredisi 1.193.417 milyon TL'ye ulaşmış durumda. Kredi kartı kullanımı da 1.457.334 milyon TL'ye ulaştı. Konut ve taşıt kredi kullanım oranlarındaki gerileme ve taksitli çekimin azalması kredi ve kredi kartlarının lüks tüketimden çok günlük gıda-giyim gibi temel ihtiyaçlar için kullanıldığını ortaya çıkarıyor.

Takibe düşen kredi ve kredi kartı (Negatif Nitelikli Bireysel Kredi ve Kredi kartı) sayısı ise geçtiğimiz

yıla göre artmış durumda. Hane halkı borçluluğunun GSYH'ya oranında düşüş görülse de bunun esas nedeni konut ve taşıt kredilerindeki düşüş.

Finansal tablolara baktığımızda halkın ekonomik durumu pek iç açıcı değil. Büyük bir mülksüzleşme ve yoksullaşma dalgası geliyor. Konut kredilerinin GSYH'ya oranı gerilerken tüketici kredilerinin ve kredi kartlarının oranlarının artması bunun temel göstergesi. Ödenemeyen kredi ve kredi kartı miktarı finans sistemi tarafından tolere edilebilir noktada olsa da giderek artması finans sistemini sarsacak noktaya gelebileceğini gösteriyor.

YARGITAY MESLEKİ EĞİTİMİ, SAĞLIK RAPORU VE EHLİYETİ BULUNMAYAN İŞÇİNİN ÖLÜMÜNDE, İŞVERENE DAHA YÜKSEK CEZA VERİLMESİ GEREKTİĞİNE HÜKMETTİ.

Yargıtay 12. Ceza Dairesi, ehliyeti bulunmaksızın kendisine kullandırılan vinç ile mermer malzemeleri istiflediği esnada mermerlerin üzerine devrilmesi neticesinde hayatını kaybeden işçiye ilişkin işverenin sanık olarak yargılandığı ceza davasında verilen cezanın düşük olduğuna kanaat getirdi.

Daire, olay tarihinde "Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Meslek Eğitimlerine Dair Yönetmelik hükümlerine göre de eğitim alma zorunluluğu bulunan ölenin, değinilen mevzuat hükümleri gereğince çok tehlikeli işte çalışabileceğine dair sağlık raporu alınmadığı, icra ettiği faaliyete uygun mesleki eğitimler verilmediği ve vinci kullanma belgesi olmadığı halde vinci kullandığı" gerekçesiyle, işverenin, öldürme suçunu bilinçli taksirle işlediğine, dolayısıyla verilecek cezanın üçte birden yarısına kadar artırılması gerektiğine hükmetti.

Cari açığı daralma ekonomik durgunluk belirtisi

İhracat 2024 yılı Ocak-Mayıs döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 4,5 artarak 106,9 milyar dolar, ithalat % 9,2 azalarak 143,7 milyar dolar ve dış ticaret açığı -36,8 milyar dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı % 74,4 olurken, yüksek teknolojili ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı % 3,8'de kaldı.

Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net Uluslararası Yatırım pozisyonu (UYP), 2023 yılsonunda -275,8 milyar dolar iken, 2024 Mayıs sonunda -333,5 milyar dolar seviyesine çıktı. Mayıs ayında yıllıklandırılmış cari açık 25,2 milyar dolara geriledi. Geçen yıl Mayıs ayında cari açık 57,0 milyar dolardı. TÜFE bazlı Reel Efektif Döviz Kuru Endeksi Mayıs'ta 61,5 ve Haziranda 61,9 oldu.

Cari açığı en yüksek ülkeyiz

IMF'ye göre, Türkiye hem gelişmiş hem de yükselen ekonomiler içinde 2022 ve 2023 yıllarında en yüksek cari açığı veren ülke oldu. Bu yıl da açığın daha düşük olması beklenmektedir. Cari işlemler hesabındaki iyileşme, özel tüketimdeki azalmanın etkisiyle tasarruflardaki artışın yatırımlardaki artıştan daha ağır basmasını yansıtmaktadır. Brüt dış yükümlülüklerinin büyüklüğü ve bileşimi, düşük rezervlerle birleştiğinde, Türkiye'nin likidite şoklarına, yatırımcı duyarlılığındaki ani değişimlere ve faiz oranlarındaki herhangi bir küresel yükselişe karşı kırılganlığını artırmaktadır. Dış borç orta vadede sürdürülebilir olsa da, özellikle Reel Efektif Döviz Kurundaki (REK) artıştan kaynaklanan ihracat yavaşlaması gibi riskler söz konusudur.

CARİ AÇIK- BÜTÇE AÇIĞI

Kriz derinleşiyor

Yüksek enflasyon kaynaklı girdi ve finansman maliyetlerindeki yüksek artışla birlikte iç ve dış talebin daralması, reel sektördeki sorunları derinleştiriyor. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı, temmuzda son 15 ayın en düşük seviyesine indi. İmalat PMI ise temmuzda üst üste beşinci ay azalarak 47,2 seviyesine indi. Yeni siparişlerde son 20 ayın, çalışan sayısında da son 21 ayın en sert daralması yaşandı. İlk 6 ayda yeni açılan her 5 şirkete karşın 1 şirket kepenk indirdi.

(<https://www.ekonomim.com>)

Dezenflasyon Nedir?

Bilgine: Enflasyonun düşürülmesi ve düşük seviyelere indirilmesidir. Bu hedefe ulaşmanın başlıca yolu, sıkı para ve maliye politikalarını kullanarak toplam talebi düşürmektir. Dezenflasyon süreci fiyat artışlarının sona erdiği değil, giderek yavaşladığı bir süreçtir.

Deflasyon Nedir?

Bilgine: Ekonomik faaliyetlerde, hasılda, ücretlerde ve fiyatlarda, ya toplam talepteki düşüşten kaynaklanan ya da hükümetin para arzını kısması veya faiz oranlarını düşürmesiyle ortaya çıkan azalmadır (enflasyonun tersi).

Geçinilebilir Yaşam Ücreti Nedir

Bilgine: BM'nin Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi (1948) ve ILO Anayasası'nda (1919) yer aldığı gibi, işçilerin kendilerine ve ailelerine tatmin edici bir yaşam standardı sunmaya yetecek bir geçinilebilir ücrettir.

REKOR BÜTÇE AÇIĞI!

747,2 milyar TL

Ocak-Haziran döneminde Merkezi Yönetim Bütçesi giderleri 4.578.5 trilyon TL; gelirleri 3.851.4 trilyon TL ve bütçe açığı - 747,2 milyar TL oldu. Geçen yılın aynı dönemine göre bütçe açığı % 98 arttı. Faiz giderleri 574,4 milyar TL oldu. Geçen yılın aynı dönemine kıyasla faiz giderleri % 108 arttı.

Hazine Nakit Açığı 1, 003,7 trilyon TL'ye yükseldi. Net toplam borçlanma 621,4 milyar TL oldu. Bunun 564,8 milyar TL'si iç borçlanma biçiminde oldu. Bu yılın ilk çeyreğinde brüt dış borç stoku 506,8 milyar dolara çıktı. Bu borçların % 41'i kamu sektörüne, % 9'u TCMB'ye ve % 50'si özel sektöre ait.

BÖLÜŞÜM ADALETSİZLİĞİ

KİŞİ BAŞINA GELİR

► 12.849 \$ (NİSAN 2023)

GELİR DAĞILIMI

► En zengin % 20 milli gelirin % 49,8'ini alıyor.

► En zengin %10 en yoksul yüzde 10'dan ortalama 15 kat daha fazla gelir elde ediyor.

► Gini katsayısı sosyal yardımlar hariç 0,52.

► Ücretlerin milli gelir içindeki payı % 32.

► Türkiye'de en zengin %1 milli gelirin %14,6'sını, servetin %37,1'ini alıyor. (Eurostat, UBS)

EMEKLİ MAAŞLARI

► Türkiye'de en düşük emekli maaşı 12.500 TL.

► Türk İş'e göre Temmuz'da dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 19.234 TL, yoksulluk sınırı 62.652 TL.

YOKSULLUK ORANI

► Görelî yoksulluk oranı %21,7. (Ortancanın /medyan gelirin % 60'ından azı)

ÇOCUK YOKSULLUĞU

► Türkiye çocuk yoksulluğunda %33,8 ile OECD ülkeleri arasında 2. Sırada yer alıyor.

Adaletsiz gelir bölüşümü yaşamı felç ediyor!

İstatistikler, yaşam sevinci elinden alınan insanların sayı ve oranındaki artışa dikkati çekiyor. Emekçilerin ekonomisi krizde, mutfakta yangın var! Enflasyon her gün eve giren maaş ve ücretleri mum gibi eritiyor. Yoksullukla, işsizlikle ve hayat pahalılığı ile mücadele eden on milyonlarca insan var. Görelî yoksulluk oranı %21,7. Hem emekçiler hem de emekliler giderek derinleşen yoksullukla mücadele ederek yaşam uğraşısı veriyorlar. En düşük emekli maaşı olan 12.500 TL ile geçinmeye çalışan emeklinin durumu, onun geçmiş emeğinin nasıl da değersizleştirildiğini ortaya koyuyor.

Kişi başı gelir azalırken, gelirin dağılımı daha adaletsizleşiyor. Süper zengin sayısında bir artıştan söz

ediyor siyasal iktidar bloğu ancak yoksullaşmaya hiç değinmiyor. Türkiye'nin çocuk yoksulluğunda OECD ülkelerinde ikinciliği konumundan hiç söz edilmiyor. Okullarda çocuklara bir öğün ücretsiz öğle yemeği hayata geçirilmiyor.

Gelir daha adil biçimde bölüşülebilir, insanlar daha güçlü ve onurlu bir yaşam sürdürebilir. Ancak Türkiye'de gelir dağılımı açıkça 'bozuk'! En zengin %20 milli gelirin %49,8'ine el koyuyor, en zengin %10 en yoksul %10'dan ortalama 15 kat daha fazla gelir elde ediyor. Her insanın insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürdüğü bir ülkenin inşası hiç de güç değil! Hem sendikal alanda hem de yaşamın tüm alanlarında örgütlü mücadeleyi güçlendirerek bunu yapabiliriz.

Temmuz ayında ilk kez üst üste 2 günde

KÜRESEL SICAKLIK REKORU KIRILDI!

Copernicus Direktörü Carlo Buontempo şu açıklamayı yaptı:

“Son 13 ayın sıcaklığı ile önceki ayların sıcaklık rekorları arasındaki fark çok büyük. Şu anda gerçekten keşfedilmemiş bir bölgedeyiz ve iklim ısınmaya devam ettikçe gelecek aylarda ve yıllarda yeni rekorların kırıldığını göreceğiz”.

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI

TÜRKİYE TİCARET, KOOPERATİF, EĞİTİM, BÜRO ve GÜZEL SANATLAR İŞÇİLERİ SENDİKASI

